

Konferencen 'Inklusion – ordblinde elevers overgang til ungdomsuddannelse' samlede flere hundrede mennesker, involveret i området for undervisning af ordblinde på Gylling Efterskole. Inklusion, ordblindhed, tekniske hjælpemidler mm. blev ivrigt debatteret.

”Fuck, hvor lærer vi meget”

TEKST OG FOTO: **JOHANNES KONSTANTIN NEERGAARD**,
KOMMUNIKATIONSKONSULENT, ORDBLINDEEFTERSKOLERNE

Elever på landets 21 særlige ordblinddeefterskoler oplever en eksplosiv udvikling i læsefærdigheder. Forskningsrapport fra Center for Ungdomsforskning, Aarhus Universitet (CeFU), peger på, at undervisning på små hold samt fagligt og socialt kompetente lærere er nogle af grundene til den bragende succes.

Forskningsrapporten "Unge Ordblinde" bygger på et samarbejde mellem Ordblinddeefterskolerne i Danmark og Center for Ungdomsforskning, Aarhus Universitet. I rapporten citeres begejstrede elever for udsagn som: *"Vi fløj nærmest på en sky. Prøv at se – verden er åben, og vi kan læse, og vi kan skrive."*

Og *"Fuck, hvor lærer vi meget!"*.

Lykke og forbedret livskvalitet går hånd i hånd med en markant faglig udvikling for en stor del af eleverne, der tager et år eller to på ordblinddeefterskole.

Men ikke alt er dog lyserødt, fortæller rapportens forfattere.

- Undervejs i projektet overraskede det mig faktisk meget, at et så udbredt fænomen som ordblindhed ikke var defineret mere entydigt, siger forsker og Ph.d., Niels-Henrik Møller Hansen.

Medforfatter af rapporten, Cand. pæd. soc., Tilde Mette Juul, er helt enig i, at ordblindhed er et mudret begreb, som godt kunne tåle en klarere definition. I det hele taget efterlader rapportens overvældende positive billede af ordblinddeefterskolerne nogle områder, det kunne være spændende at dykke dybere i:

- Et af de naturlige næste skridt at tage, kunne sagtens være en dybere forskning i, hvordan ordblindhed håndteres på de lavere klassetrin i Folkeskolen, siger Tilde Mette Juul.

Øget fokus på vejledning

Ingen af de aktører på ordblindområdet, denne artikels forfatter har talt med, er overraskede over rapportens mange roser til

FAKTA: OM FORSKNINGSPROJEKTET

Projektet "Unge Ordblinde" bygger på et samarbejde mellem Ordblindeefterskolerne i Danmark og Center for Ungdomsforskning, der er en forskningsenhed ved institut for pædagogik og læring ved Aarhus Universitet. Læs mere om projektet og download rapporten her: www.ordbl.dk/forskning-54

En af rapportens klare anbefalinger er at anerkende ordblindhed nationalt, og skabe fælles retningslinjer for hvordan ordblinde hjælpes gennem uddannelsessystemet.

Og her kan man altså med fordel skele til, hvordan ordblindeefterskolerne griber tingene an. Forskningsrapporten lister en række imponerende resultater fra skolerne op.

Rapporten bygger på interviews med 37 unge på efterskole samt 1.169 spørgeskemabesvarelser. Desuden 30 interviews med tidligere elever på ordblindeefterskoler samt udtræk fra Danmarks Statistik på baggrund af 2.509 tidligere elever på ordblindeefterskoler.

Cand. pæd. soc, Tilde Mette Juul
præsenterede rapporten ved
konferencen 'Inklusion – ordblinde
elevers overgang til ungdoms-
uddannelserne'

ordblindeefterskolerne. Tværtimod er der enighed om, at skolerne har nogle uhyre stærke kompetencer på feltet.

I en verden, hvor en stadig større polarisering skal håndteres pædagogisk, er der blevet lagt mærke til ordblindeefterskolernes indsats.

- Der er ingen som helst grund til, at ordblindeefterskolerne skulle føle sig trueede i dagens uddannelsesbillede. Tværtimod har de fleste af dem noget, hele uddannelsesverdenen bør tage ved lære af, siger Birgit Dilling Jandorf, chefkonsulent på ordblindområdet i Socialstyrelsen.

- Ordblindeefterskolerne kan i høj grad blive ved at spille en rolle, selvom der er større og større fokus på inklusion i folkeskolen. Ordblindeefterskoler er jo inklusion. Ingen går på sådan en skole for good, siger hun.

Når de ordblinde elever vender tilbage til andre uddannelsesforløb, er de klart styrkede, mener Birgit Dilling Jandorf. Skal hun pege på en udfordring for ordblindeefterskolerne, er det derfor at gøre denne overgang til ungdomsuddannelserne endnu bedre, end den er i dag:

- Vejledning til at komme videre efter ordblindeefterskolen, er selvfølgelig helt afgørende at sætte øget fokus på, understreger hun.

Ny rolle til efterskolerne

Der kan også vise sig andre udfordringer til ordblindeefterskolernes på langt sigt, mener Birgit Dilling Jandorf.

- I takt med, at folkeskolen bliver bedre og bedre til at løse opgaven med inklusion, skal ordblindeefterskolerne være parate til at spille en ny og ændret rolle. Mit bud er, at de på sigt vil skulle orientere sig mod den svageste gruppe af ordblinde.

Den er ordblindeefterskolernes netværksformand, Kirsten Weile, helt med på:

- Vi sidder bestemt ikke og soler os i rosen fra rapporten. Vi udvikler os hele tiden, og håber jo faktisk et eller andet sted, at

folkeskolen en dag vil gøre os overflødige. Det er nu min vurdering, at der er langt igen, og desuden bliver der jo ved at komme nye udfordringer på områder, hvor vi vil forsøge at blive ved at være skridt foran, siger hun.

Kirsten Weile nævner udfordringer med ordblindhed og fremmedsprogsundervisning og hele feltet med matematik og talblindhed, som ordblindeefterskolerne er parat til at gøre til sine nye fokusområder. Foreløbig noterer hun sig dog, at forskerne har givet hendes skoleform topkarakter:

- Det er en kæmpe fornøjelse at se nogle af vores styrker som skoleform dokumenteret sort på hvidt, og jeg håber denne rapport overbeviser politikerne om, hvor vigtigt det er at have fokus på særlige læringsmiljøer for elever med særlige behov. Og måske kan vi endda håbe på en anerkendelse af diagnosen ordblindhed. Det ville være et stort skridt, siger Kirsten Weile.

Rapporten forventes at udkomme i bogform senere på året.

FAKTA: ORDBLINDEEFTERSKOLERNE I DANMARK

www.ordbl.dk

Der er 21 efterskoler for ordblinde i Danmark. Her foregår undervisningen på små hold og med specialuddannede lærere. De 21 skoler har tilsammen ca. 1700 elever.